

Zgodnja

DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in veljá po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXXIII.

V Ljubljani 11. rožnika 1880.

List 24.

Cerkvene himne.

Poslovenil Janez Bilc.

(Dalje.)

O praznikih več mučencev skup.

II.

(Christo profusum sanguinem.)

Za Kristusa prelito kri,
Mučencev raja vreden ven'c,
Zmagalcem opletén krog senc.
Opevajmo navdušeni.

Svetá so grozo zmagali,
Terpljenje so premagali,
Odperla sveta smert od tod
V življenje srečno jim je vhod.

Mučence v ogenj méčejo,
Jih v zverinjake vlečejo,
Z železom ostrih kljuk divjá
Kervnikov ljutih množica.

Raztergano visi teló,
Kri sveta teče na zemljó:
Nevstrašeni ostanejo,
Da sveti raj zaslužíjo.

Zdaj prosimo Te, zveličar naš,
Da med mučence pripeljaš
In ž njimi združiš nas kedaj,
Kjer bomo srečni vekomaj.
Amen.

V Adventu.

I.

(Creator alme siderum.)

Mogočni stvarnik svetlih zvezd,
In vernim srcem večna luč,
Zveličar Jezus vsih ljudi,
Gorečih prošenj sliši glas!

Da ljudstva večno ne končá
Zvijača zmaja ljutega,
Nagnila Te ljubezen je,
Da si zdravilo nam postal.

Da greh vesoljnega svetá
Izmiješ, 's Deve tempeljna
Na križ visoki stopil si,
Daritev Ti brez madeža.

Ko sliši Tvoja slava se,
Ko čuje Tvoje se imé,
Nebéščani, zemljani vsi,
Pripógnejo kolena Ti.

Zdaj pros'mo Te, velikega
Sodnika dné poslednjega:
Z orožjem svoje milosti,
Nas brani vsih sovražnikov.

Naj dika, hvala, slava, čast
Očetu bo in Sinu last,
S Tolážnikom preblaženim
Na večne čase hvaljenim.
Amen.

II.

(Verbum supernum prodiens.)

Beseda večna, ki prišla
Si iz naročja Očetov'ga;
Rojén si nam prinesel lék,
Ko spolnil se je časov ték.

Sedaj nam v srcih luč prižgi,
V ljubezni svoji jih požgi:
Sercé minljivost naj pusti,
Prot nebu želja naj puhti,

Da, ko pravični bo sodnik
Obsodil v ogenj grešnike,
In ko prijazno-mili glas
Pravične klical bo v nebó,

Naj žertva ognju mi takrát,
V plamenu ne zdihujemo,
Temuč Bogá naj gledamo,
Veselje rajsko vživamo.

Očetu s Sinom slava naj
Prepeva se na vekomaj,
In Tebi, Duh preblaženi,
Ko zdaj, tako vse večnosti.
Amen.

(Dalje sledi.)

Plamen Jezusovega presv. Serca.

(Za praznik najsv. Jezusovega Serca.)

Ogenj sem prišel na zemljo prinesť,
In kaj hočem, kakor da se vname.
(Luk. 12, 49.)

Neizrečeno hitro nam čas mine! Kako naglo zginejo dnevi in tedni med posameznimi prazniki! Koliko je tega, kar smo praznovali vesele božične praznike, kako kmali je prišla potem veličastna velika noč in kako hitro se nam zdi, da so se potlej verstili drugi prazniki Gospodovi: vnebohod, binkošti, praznik presv. Trojice, presv. Rešnjega Telesa! Med tem so nam tudi tako berž prešli prelepega majnika milostni dnevi — in glejte, že spet obhajamo ginljivi praznik presv. Serca Jezusovega, ki ga je sv. Cerkev tako lepo vverstila za družimi Gospodovimi prazniki. Zlasti za našo (uršulinsko) cerkev je ta priserčni praznik vsako leto veliko veselje, ker je prišlo tukaj v navado obhajanje prelepe slovesnosti, naj svetejšemu Sercu v čast. Kakor je znano, si prizadevamo celi teden presv. Serce posebej častiti, zlasti goreče pa prvi dan s slovesno sv. mašo in pridigo. Že mnogokaj ste ob tej lepi priliki slišali o naj svetejšem Sercu Jezusovem — kaj vam hočem pa danes razložiti? Kteri ste lani in predlanskim poslušali, ste že znabiti sami vganili, kaj bi utegnilo priti na versto.

Poskušal sem namreč že razložiti, kaj pomenijo na podobi Jezusovega presv. Serca kervave kaplje, kaj pomeni križ, globoka rana in ternjeva krona: le še ene reči, ki je pa na podobi Jezusovega milega Serca zelo pomenljiva, si še nismo ogledali, nismo je še premislili. Menim plamen, ki izžari iz Jezusovega Serca.

Tudi to skrivnost nam je Jezus razodel po svoji zvesti služabnici Mariji Marjeti Alakok. Ta pobožna častilka Jezusovega Serca nam je o tem tako-le sporočila: „Ko sem nekikrat pred Najsvetejšim klečala, ko je bilo na altari izpostavljeno, se mi je prikazal Jezus Kristus, moj ljubeznjivi učenik, veličastno bliščeč s svojimi peterimi ranami, ki so se svetile kakor solnce. Od njegovega presv. Telesa so žareli na vse strani plameni, prav posebno pa od Njegovih pers, ki so bile videti kakor razbeljena peč. V sredi te razbeljene peči mi je pokazal svoje vse ljubezni polno Serce, ki je bilo vir teh plamenov.“

Pri neki drugi priliki je imela še ginljivi prikazen, ki nam jo tako le popisuje: „Ko sem bila v praznik sv. Janeza sv. obhajilo prejela, in mi je Gospod skoraj ravno tako milost skazal, kakor jo je prejel učenec ljubezni pri zadnji večerji, se je mojemu duhu prikazalo presv. Serce Jezusovo, kakor na tronu polno ognja in plamenov; na vse strani od njega so sijali žarki, in svetlejšje je svetilo kot solnce in je bilo prezorno (skozividno) kakor kristal (steklo). Rana, ki jo je dobilo na križu, se je natanko videla. Okrog Serca je bila ternjeva krona in na verhu je bil križ.“ Ravno takrat ji je Jezus tudi želje razodel, naj se Njegovo Serce tudi tako mala kakor ga je videla in naj se med ljudi razširja, da se njih terda serca lože omečje.

Zato vidimo na podobi Jezusovega presv. Serca razun družih že premišljevanih znamenj tudi plamteči plamen. In da bi se Jezusove želje tudi nad nami čedalje bolj spolnovale, se naša merzla serca otajala in ogrela v ljubezni do Jezusa, v ta namen premislimo danes: Ognjeni plamen Jezusovega Serca!

„V začetku“ — pravi sv. pismo — „je Bog vstvaril nebo in zemljo; zemlja pa je bila pusta in prazna, voda in tema ste jo pokrivali.“ Iz teh besed je razvidno, da je bila naša zemlja precej v začetku zato tako pusta (in prazna), ker ni bilo še svitlobe in je bilo toliko mo-

krote. Da bi pa ne ostala zemlja za zmiraj tako pusta in bi moglo na njej kaj rasti in zeleneti, da bi mogle na njej shajati mnogoverstne žive stvari, je Bog najpred rekel: „Bodi svitloba“, in četerti dan je ukazal, naj bo na nebu solnce, luna in brez števila zvezd. In še le zdaj, ko je bila zemlja razsvitljena, in osušena, je na njej začela rasti trava in druga zelenjav, so se prikazale krasne cvetlice in proti nebu se je jelo dvigati velikansko drevje; še le potem, ko je bila solnčna svitloba in gorkota, se je jelo na božje povelje po zemlji gibati brez števila živali malih in velikih, po vodi, po zemlji in po zraku. Tedaj le v svetlobi in gorkoti je bilo mogoče, da se je zemlja tako rajsko lepo vrvnala in je postala tako prijetno prebivališče človeku.

Kakor v začetku, tako je tudi še zdaj ravno svitloba in gorkota, tedaj ogenj, tista moč, ki daja zemlji rodovitnost, rast in življenje. Ko bi nam bila svitloba in gorkota odvezeta, precej bi postala zemlja ledena — pusta in prazna, kakor v začetku. Nobene cvetlice bi ne bilo, le ene zelene bilke ne; nobene žive stvari bi ne bilo zagledati, vse življenje bi naenkrat prenehalo. Kako je n. pr. že zdaj v pozimskem času, ko nimajo solnčni žarki tolike moči, vse tako praznotno in pusto; in kako tužni so tisti severni kraji, kjer solnce le za prav malo časa vzhaja, kodar po sporočilu popotnikov, ni daleč okrog nič videti, razun samega merzlega ledú nakopičenega hrib pri hribu! — Kako pa se nasprotno hitro vse poživi, ko začne spomladansko gorko solnce sejati; hitro se pozgubi merzli sneg in led; zemlja se pokrije z zeleno pisano obleko; krog in krog se mnogoverstno razlegajo radostni glasovi raznih živali, ki se pri solnčni toploti svojega življenja veselijo; in čem gorkeje prihaja, tem bolj se vse oživlja in vterjuje.

Pa kakor bi bilo brez svitlobe in gorkote nemogoče naravno življenje, tako je nemogoče tudi dušno življenje, čeznaravno življenje brez svitlobe in gorkote.

Kar je v sv. pismu povedano o stvarjenji sveta, to bi se lahko reklo tudi o njega odrešenju. Preden je prišel Jezus odrešenik na svet — o kako je bila zemlja v dušnem oziru vsa pusta in prazna, zato, ker je bila povsod tolika tema pa tolika merzlota. Ljudje so zašli po svojem slabem umu v toliko temo, da niso nič več poznali pravega Boga, temuč v svoji slepoti so jeli moliti malike, ki so si jih sami narejali iz lesa, iz kamnja ali srebra in zlata; molili so svitle zvezde na nebu, pa tudi nesnažne živali na zemlji; le pravega Boga so pozabili.

In kako merzla in ledena so bila še le njih serca! Kakor je namreč v glavi manjkalo svitlobe, tako je primanjkovalo tudi v sercih gorkote. Vsak je mislil le na-se in skerbel le za-se, za bližnjega mu ni bilo mar. Bogati in imenitni niso poznali nikakoršnega usmiljenja; nezmerno so vživali in zapravljali svoje obilno premoženje, reveže in podložne pa so zaničevali in zatirali, kar so mogli; prav tako kakor živino so jih na očitnih terjih kupovali in prodajali; pa so jih potem tudi res kakor živino neusmiljeno pretepali, večkrat brez pravega vzroka na stotine pomorili. Oh kako nesrečni so bili taki sužnji — nesrečni tudi zato, ker v svojih hladnih persih niso imeli poterpežljivega serca, tacega serca, ki zná zavoljo Boga tudi krivico voljno, celo veselo preterpeti! Oh, še celó materno serce je bilo v tistih tužnih časih večkrat tako ledeno, da ni poznalo ognja matrne ljubezni! Koliko je bilo neusmiljenih staršev, ki so svoje lastne otroke dali pomoriti, ali pa so jih terdoserčno zaverгли, da so siroteji lakote pomerli ali so jih pa živali raztergale! O to so bili žalostni, merzli časi!

Pa ko je bila tema človeškega uma naj večja, in merzlota človeških serc naj strašnejša, tedaj se je Bog usmilil in hotel, naj bo svitloba, naj bo gorkota!

Pred 1880 leti in pol se je tam v judovski deželi blizu Betlehema neki zimski večer o polnoči naenkrat prikazala velika svetloba, tolika nebeška svetloba, kakor bi se bila zimska noč spremenila v najlepši poletni dan. In v tej svetlobi se prikaže angelj iz nebes in pové za celi svet preveselo novico, da je prišel na svet Jezus Kristus, Zveličar, On ki je Solnce, ki je luč sveta. Ta večer se imenuje zdaj „sveti večer“, tista noč „sveta noč“!

Meni se zdi, da ta opolnočna nebeška svetloba na sv. večer pomeni ravno to, kar je Jezus pozneje o namenu svojega prihoda sam povedal, rekoč: „Ogenj sem prišel prineset na zemljo...“

Pa kako so razumeli te besede Jezusove: „Ogenj sem prišel prineset na zemljo?“ Menim, da me boste razumeli, če vam to prav na kratko, tako rekoč z dvema besedama razložim: Ogenj, ki nam ga je Jezus prinesel, je iz nebes, posoda pa, v kateri nam je ta nebeški ogenj prinesel, je Jezus na zemlji prejel — od Marije prečiste Device! Kakor je bil ogenj, ki nam ga je Jezus iz nebes prinesel, nebeško svitel in nezmerno vroč, tako je bila tudi posoda za ta nebeški ogenj neizrekljivo lepa. Tako čista, tako bliščeča, tako posvečena je bila ta posoda, da se ne dá nobeni drugi primerjati, da ni nihče v stanu vredno popisati njene lepote — kajti ta žlahtna posoda za ogenj, ki nam ga je Jezus iz nebes prinesel — je Jezusovo naj svetejše Serce!

Zdaj boste razumeli, zakaj iz Jezusovega Serca tako lepo žarijo ognjeni plameni!

In res se mi dozdeva, da se nobeni reči ne dá Jezusovo Serce tako lepo primerjati, kakor čistemu živemu ognju, kajti čistejšega in gorkejšega nič ne poznamo, kakor je ogenj!

Preselimo se v mislih v tiste čase, ko je to naj svetejše Serce še v Jezusovih deviških persih na zemlji bilo. O kako je bilo razsvitljeno to Serce, pa kako vneto, goreče za vse, kar se imenuje dobro, blago, sveto, božje!

Nikdar še ni bilo nobeno serce tako razsvitljeno, kakor Jezusovo najsvetejše Serce. Kajti Jezus v svoji človeški natori je popolnoma poznal Boga in njegove lastnosti, njegovo voljo in vse njegove skrivnosti, kakor tak, ki od blizu vidi; popolnoma je poznal samega sebe in vedel vse misli in želje slehernega človeka, ker je bil sam vsegavedni, vsegapičujoči Bog.

Po drugi strani pa tudi še nobeno drugo serce ni bilo tako goreče in vneto za vse dobro — polno vsih čednosti, kakor je bilo Jezusovo Serce v njegovem človeštvu. — Ljubezen, ki jo je imel Jezus do Boga, je bila tako popolna, da bolj popolna biti ne more; njegovo Serce je vse gorelo za čast Božjo, edina želja mu je bila ves čas, čast Božjo pospeševati; saj je sam rekel: „Volja mojega Očeta je moja volja“, in ko so mu o neki priliki aposteljni jedi ponujali, je rekel: „Moja jed je, da spolnim voljo njega, ki me je poslal“. — Do bližnjega še nikdar nobeno serce ni imelo tako velike, tako odkritoserčne in čiste ljubezni, kakor Jezusovo premilo Serce do vsih ljudi; saj iz ljubezni do nas je prišel na svet, iz ljubezni je živel med nami 33 lét in povsod dobrote delil, kodar je hodil, iz ljubezni je slednjič svoje življenje na križu daroval in še potlej — o stermite — še potlej, ko je bil že glavo nagnil in umerl, dal si je svoje Serce prebosti, da je iz ljubezni še tiste kapljice kervi za nas prelil, če jih je še kaj ostalo v njem, ter je tako pokazal naj večjo ljubezen, ki se more misliti, kakor je On sam nekdan rekel: „Ali more kdo bolj ljubiti svojega prijatelja, kakor če dá življenje zanj?“ — In kako krotko in pohlevno je bilo to goreče ljubezni polno Serce! Kako mil je bil do grešnikov, kako

usmiljen do terpečih, kako miren in prizanašljiv je bil celó do svojih naj večih sovražnikov: celó za one, ki so ga na križ pribili, in na terdem križi visečega še zaničevali, ni klical maščevanja iz nebes, marveč izgovarjal jih je in molil je za-nje: „Oče! odpusti jim, saj ne vedó, kaj delajo!“ — Pa kako ponižno je bilo Jezusovo Serce! Čeravno Gospodar nebes in zemlje, je vendar kakor otrok kacega reveža ležal v zapuščenem hlevčeku na terdi slami; čeravno Stvarnik nebes in zemlje, ki obranjuje in preživlja vse, kar živi, je vendar kakor tesarski pomočnik v Nazaretu pomagal v potu svojega obraza kruh služiti; čeravno naj vikši Gospod, ki ga Kerubini in Serafini kleče in trepetaje molijo, je vendar sam pokleknil pred uboge ribiče, vzel umivalnico in jim je noge umival! Kolika ponižnost! Toda še več: ni mu bilo dosti, da je človeško podoba na se vzel, še tako se je ponižal, da hoče v podobah kruha in vina med nami bivati po dnevi in po noči! — Oh pa kako močno in junaško je bilo to Serce; v naj večih britkostih in bolečinah ni obupoval; nikogar se ni bal, vsakemu brez straha je reseico povedal, tudi peklenški duhovi so imeli strah pred njim; tisti trenutek ravno preden je dušo izdihnil, ko vendar druge obhajajo tolike slabosti, je imelo njegovo Serce toliko moč, da je še z velikim glasom zaklical: „Dopolnjeno je; Oče, v tvoje roke izročim svojo dušo!“

Ob kratkem, vseh čednosti je bilo polno to Serce; nikdar pa ni bilo v njem naj manjšega greha, še sence nikakoršne slabosti ne, tako da se je smel pred svoje naj hujše sovražnike vstopiti in reči: „Kdo izmed vas me more kacega greha obdolžiti?“ In tisti, ki so bili v prvi versti krivi njegove smerti, so morali pričati, da je nedolžen. Juda Iškarijot pravi: „Nedolžno kri sem izdal“, in Pilat večkrat ponavlja: „Nobene krivice ne najdem nad tem človekom!“ In kako bi tudi naj večji krivičnik mogel najti kaj napačnega nad sercem, ki je Serce Božje! Bilo je pri Njem vse prav, vse o pravem času, vse v pravi meri: kar je govoril, je vselej tako prav govoril, da bolj prav ni moč; kar je storil, je vse tako prav storil, da bi bolj prav ne moglo biti. Jezus Kristus je naj veličastniši izgled vse svetosti brez naj manjšega madeža; njegovo življenje je bilo božje življenje na zemlji; tako kakor je Jezus živel in umerl, more le Bog-človek živeti in umreti! zato je rekel Filipu: „Filip, kdor mene vidi, Očeta vidi!“

Zdaj lahko sprevidite, da tako Serce, kakor ga je Jezus imel, se naj lože dá primerjati živemu ognju; Jezusovo preav. Serce se naj lepše dá imenovati svitla posoda napolnjena z žerjavico nebeškega ognja, nebeške ljubezni, božje svetosti! (Konec sledí.)

Sr. Jožef.

Splošna tožba današnje dni je, da je hudo. In resnična je ta žalostna tožba. Kamorkoli se ozremo, vidimo in slišimo le hudo in slabo. Kaj pa je vzrok, kje je izvirček tega splošnega zla? Ako hočemo pravični, odkritoserčni biti, moramo spoznati, da izvirček te splošne reve je v skrivnem razdjanju družinskega življenja. Tu je tista prestrašna rana, zavoljo ktere stoka in joka sedanja človeški rod. Hišni mir, domača složnost, splošni blagor ni bežal le od bogatih gradov in velikih mest, ali le po nekterih krajih, po posameznih deželah; Bogu bodi potoženo! to hudo, to zlo, je splošnejše, kakor marsikdo misli. Tudi pristo ljudstvo po deželi, tudi samotne hiše hirajo zavoljo te prestrašne rane. Ta strupena goba žuga splošno spodkopanje prijetnega družinskega življenja. — Je li pa morebiti ta misel prenapeta? Poglejmo nekoliko po keršanskih hišah.

Ako hočemo hišo keršansko imenovati, je bistveno potrebno, da je med družino: Edinost in spoštovanje ali veljava. Edinost, to je, da so vsi udje cele hiše, oče, mati, otroci in posli edini v sveti katoliški veri, v keršanskem življenju in v resnični, odkritoserčni ljubezni. Ravno tako potrebna je veljava ali spoštovanje, da otroci in posli v časti imajo starše, gospodarja zavoljo Boga. Ali ravno ti bistveni stebri pravega, srečnega življenja omahujejo in so po mnogoterih hišah se že pogreznili. Po Božji, neskončno modri naredbi naj otroci spoštujejo starše, naj posli spoštujejo in ubogajo svoje gospodarje; pa po ravno tej Božji naredbi naj bodo starši in gospodarji vsega spoštovanja, vse časti vredni. Kjer pa v naj imenitnejših rečeh prave edinosti ni, tam tudi nobene zločnosti, nobene pokoršine, nobenega pravega spoštovanja ni. In tako razdjanih hiš je vedno več ne le po velicah mestih, tudi po samotnih hribih in dolinah. Mož je morebiti vso vero že zapravljal; žena je še verna. Koga naj otroci posnemajo? V marsikteri hiši vsaki zapoveduje; nihče noče pokoren biti; otroci jezikajo, vsako povelje svojih staršev prežvekajo; se kujajo ali celo že rogovilijo. Vsa lepa edinost je iz prav veliko hiš pobegnila, sreča je spodkopana; zginila je čast in veljava, ki je hišo častito in čislano delala.

To je tista huda, prestrašna, pa toliko nalezljiva bolezen, ki gloda, bolj ko nekdanj, na človeškem rodu, ki spodkopuje vso srečo njegovo: razrušenje družinskega življenja.

Zoper vsako bolezen je pa primerjeno zdravilo; in posebne bolezni potrebujejo tudi posebni zdravil. Ako pregledujemo zgodbo človeškega rodu, vidimo, da satan, nasprotnik vse človeške sreče, ima vsaki čas posebne zvižace, s katerimi v svoji zavistnosti zalezuje človeka. In v naših časih stori naj več hudega s tem, da spodkopuje pravo družinsko življenje v velikem in v malem. Kje bomo zoper to sedanjo nadlogo pravi in zdatni pripomoček dobili?

Sveti Jožef je bil glava sveti družini. Češenje tega velicega svetnika naj bi pripomoglo, da se pravo družinsko življenje v keršanskih hišah obnovi in vterdi. In to češenje se tudi zares prečudno in urno širi po vsem keršanskem svetu. Božja sveta modrost našim toliko nesrečno razburjenim časom zraven drugih velicah milost ponuja tudi ta pripomoček, da se v svoji revii in nadlogi bolj serčno obračajmo k sv. Jožefu ter se mu v mogočno priprošnje priporočujemo, ki je bil tu v tej solzni dolini rednik presveti Družini.

Ako premišljujemo češenje tega svetega očaka od začetka, se nam zdi to češenje, kakor iz neskončne daljave prihajoča zvezda, ki se bliža naši ubogi zemlji, in razpošilja svoje žarke vedno svetlejša in vedno gorkejše, da v naših časih vso zemljo s svojo svetlobo in gorkoto napolnuje in ogreva. Prav lahko se to reče od tega preimenitnega svetnika, kterega sv. pismo še posebej „pravičnega“ imenuje, kar pravi modri: „Pot pravičnih pa je kakor svetla luč, nahaja in raste do polnega dne“. (Preg. 4, 18.)

Sv. katoliška Cerkev je tega velicega svetnika vedno visoko častila. Njegove velike sprednosti so popisovali in poveličevali v svojih spisih že cerkveni učeniiki prvih časov, sv. Avguštin, sv. Hieronim in drugi. V prvih časih keršanstva pa češenje svetega Jožefa ni bilo tako očitno, ne tako slovesno, kakor je današnje dni. Tudi Jožef stare zaveze je bil svojim bratom prikrit tako dolgo, da je prišel potrebnii čas, da se jim je razodel. Zeló enako je bilo z ženinom Marije Device. Po nam nerazumljivi naredbi Božji je bil ta veliki svetnik v prvih stoletjih v Cerkvi Božji kakor prikrit. Aposteljmi so v začetku imeli to preimenitno nalogo, da so jude in nevernike učili, da je Jezus Kristus Sin Božji,

pravi živi Bog. Ako bi bili aposteljmi kaj govorili in pripovedovali od Jožefa, kot očeta-rednika vélovečene Besede, bi bilo to judom in nevernikom v spotikljeji, ter bi bili lahko tajili Jezusovo Božjo natoro. Ko je pa enkrat resnica naše sv. vere po vsem svetu oznanovana, sprejeta in vterjena bila, se je razširjalo in množilo tudi češenje preblažene Matere Božje, katero so cerkveni zbori in sveti učeniiki priporočevali in pospeševali. In kedar je bilo pravo češenje Marije Device med vernimi zadosti vterjeno, je Vsegamogočni, ki čuje nad slavo svojih svetnikov, hotel razširiti tudi češenje častitega očaka, svetega Jožefa, ki je svoje dni tu na zemlji v tako tesni zvezi bil z Jezusom in Marijo.

Češenje svetega Jožefa je bilo toraj nekako skrito v sv. Cerkvi. Nihče ni pričakoval kakih novih razodenj k temu, kar se je vedelo od njega. Odločen je bil mladosti Gospoda našega Jezusa Kristusa in njegovo ime nam je zapisal sv. Matej v začetku svojega evangelija. Dva evangelista ga še imenujeta ne, in tretji ga v rodbinskih bukvah le memogredé opomni. Tudi ustno izročilo je ohranilo le nekaj, še to zeló temnih spominov, ki se opérajó le na to, kar nam je sv. Matej povedal. Vse, kar vemo od svetega Jožefa, je bilo že nekdanj znano; le serca vérnih se ni polastilo, ker čas zato še ni bil prišel. Vselej pa, kedar so bili časi hudi, ko je sila do verha prikipela, se je Bog v svoji ljubezni usmilil skesanih grešnikov ter jim je svoje posebne darove podelil.

Avignon, pobožno mesto na Francoskem, je bil kraj, kjer se je češenje svetega Jožefa očitno pričelo. Tam, kjer je spokorna Magdalena v samoti veliko lét preživela; kjer je njena sestra sv. Marta v družbi nedolžnih devic slavo Božjo prepevala; kjer je njun brat Lazar, kterega je Gospod od mertvih obudil, prvi škof bil; tam je naj prej očitno češen bil sveti Jožef, kteri je prečudno združeval sveto pobožnost obeh sestrá, ko je rednik Jezusov bil. Tu se je njegovo očitno češenje pričelo, da bi se o svojem času po vsem katoliškem svetu razširilo. Pobožni, visoko učeni Gerzon je bil prvi očitni častivec svetega Jožefa; za njim je temu češenju veliko pripomogla sv. Terezija. Med keršansko ljudstvo pa je razširil češenje svetega Jožefa posebno vspešno sv. Francišek Salezij. V prežalostnem času nesrečnega Lutrovega krivoverstva so očetje Jezusove družbe učili in s pridom priporočevali pravovernim kristjanom češenje svetega Jožefa. Menihi in nune so to češenje z veseljem sprejeli; ljudstvo, ki si s potom na obrazu vsakdanji kruh služi, se je tega češenja poprijelo. Mladost si je svetega Jožefa patrona izvolila, da je v njegovem varstvu ložej čisto, nedolžno živela; stari so v tem češenju mir in vdanost v voljo Božjo dobivali. Sv. Sulpicij je mašnike vabil, da so združeno častili svetega Jožefa. In ko je imenitna družba Jezusova silno bila preganjana, so njeni, po vseh krajih razkropljeni udje pomoči in tolažila iskali v češenju svetega Jožefa, ter so posebno njegovo sveto serce začeli častiti. Tako so častili Gospodovega rednika veliki in mali, učeni in priprosti, duhovni in svetni. In koder koli se je oznanoval sv. evangelij in se je Marija častila, povsodi je bil češen tudi sveti Jožef. In ko je to lepo češenje po vsi Evropi se razširilo, se je pričelo tudi v Ameriki ter je pobožnim misijonarjem bilo imeniten in zdaten pripomoček k spreobračanju celim divjim narodom, ki so v lepah pesmih čast in slavo tega velicega svetnika Božjega očitno oznanovali, ter so njemu v čast postavili več prekrasnih cerkev v novem svetu.

Kedarkoli je šlo za kaj dobrega, Slovenci nikdar niso bili zadnji. Tudi češenje svetega Jožefa je bilo v starodavnih časih razširjeno po naši ljubi domovini. V Ljubljani je bila imenitna bratovšina Jezusa, Marije in

svetega Jožefa, katero so sploh le bratovščino svetega Jožefa imenovali. Ta bratovščina je bila (kakor je razvidno iz starih bukvic „Marijanski Kempenzar“, ktere je spisal P. Marko) v cerkvi svetega Jožefa v Ljubljani, katero so oskerbovali menihi, imenovani boski avgustinarji ali diskalceati; in ta cerkev je bila na prostoru, kjer je zdaj bolnišnica. „Cerkev svetega Jožefa na velikih cestah“ so jo imenovali. Papež Inocencij XI je poterdil to bratovščino na prošnjo 12. ljubljanskega škofa Jožefa žlahtnega Rabata leta 1679. Tedaj ravno pred 200 leti. Imela je bratovščina več popolnih in prav veliko nepopolnih odpustkov. Tudi po deželi je bila razširjena. Za gotovo je bila ena podružnica te bratovščine v Šmarješki fari, in sicer pri cerkvi svetega Jožefa na Vinoverhu, kjer je bil tudi privilegirani altar. Nesrečni duh osemnajstega stoletja je veliko dobrega porušil, pa veliko hudega napravil, zaterl tudi vse bratovščine, kjer je le kak sold čutil; takrat je bila tudi ta bratovščina zarterta. Semtertje se še dobí kaki listek s čerkami J. M. J. in s kratko priporočilno molitvico, kterege so udje te bratovščine tudi pri sebi nosili, ali ga na hišnih vratih ali tudi pri svojih posteljah pribitega imeli.

(Dalje sledí.)

Ogled po Slovenskem in dopisl.

Iz Ljubljane. (Dvoboj.) Z dvobojem se po časnikih tako lahkomišelnostno igra, meče in fertači, kakor bi bilo mesarjenje in klanje ljudi med seboj res šala, le igra in čisto vñemarna reč. Pisavci ne vedó, kaj delajo, ali saj nasledkov ne prevdarijo. Zakaj tako hudovoljnih ceniti jih skoraj ne smemo, da bi bližnjim in njihovim družinam želeli ali privošili toliko nesrečo, neizbrisljivo sramoto, neutolažljivo žalost in nepopravljivo škodo, ki se z dvobojem zgodi za dotične in za vso sorodovino.

Vediti tedaj je treba:

1. Da osební dvoboj, o kakoršnih se zdaj navadno sliši in piše, nikoli ni pripušen. To prepoveduje Bog, prepoveduje sv. Cerkev (v Trid. zboru), prepoveduje zdrava pamet. Zato ni pripušeno klicati na dvoboj, ne sprejemati klica. Izgovori, da tu gre za čast, so lažnjivi, brezglavni in krivični. Kdo bo verjel, da si razžaljeni čast poverne, ako razžalivcu trebuch prepara, roko odseka, če bi tudi vselej razžaljivec bil zmagan, na kar pa se ni zanašati! Poštenje, čast, cenitev, hvala — vse to ni zastavljeno na take vraže, na neslane misli tacih ošabnih in napihnjenih ljudi, kakoršne imajo oni o „časti“: „modrost tega sveta je pri Bogu neumnost“.

2. Ni pripušeno sprejeti dvoboja n. pr. vojaškemu človeku, akoravno bi bil zato sramoten, zaničevan, od brezbožnih siljen službo popustiti. Zakaj privatni uboj nikoli ni pripušen, razun ako se komu priméri, da nasprotnika ubije, ko sam svoje življenje brani, n. pr. razbojnika, tolovaja itd. (moderamen inculpatae tutelae), ko se mu brani, ker ga hoče uni ubiti.

3. Tudi ni pripušeno dvoboja sprejeti s pogojem, da dvoboj jenja, kadar je eden ranjen, ali kadar se dopolni toliko in toliko mahljejev.

Na dvoboj so postavljene naj večí cerkvene kazni. Kteri na dvoboj kličejo, ki ga sprejmejo, ki ga pospešujejo, ki k njemu pripomorejo, ali nalaš gledat grejo: vsi taki zapadejo v izobčenje (ekskomunikacijo), katero je za odvezo papežu prideržano.

Katoličan tedaj se dvoboja nikoli ne smé vdeležiti. Postavimo pa, da na dvoboj kliče ali gre človek brez kersta, brez vere, brez upanja? Kaj je reči pri tacih? Ravno taki ljudje, ki so z vero in upom prišli na boben, se pa radi hvalijo še z ljubeznijo, s človekoljubjem,

„humanizmom“. Ako tedaj ti ljudje nočejo pred vsem svetom na laži ostati, kako morejo potem še o dvoboju nekako vabljivo govoriti, pisati, ker vendar lahko vedó, kako nezmérno žalost, koliko joka za vse žive dni napravijo pri očetih, materah, bratih, sestrah, v celih družinah in rodovinah, ako s svojim zapeljivim pisanjem prej ali kasneje („litera scripta manet“) koga k trinoškemu dvoboju spodbudijo! Kje je tu ljubezen, olik, človekoljubje. Recimo, da taki človek ni hinavec, ali kar se novošegno raji piše, „licemerec“, je pa človek brez človeškega serca, ali k manjšemu „brez jasnega uma“.

Marsikaj pišejo in svetujejo soper to peklenko vražo dobromisleči katoliški listi. Reč pa bi se lahko kratko in tečno obravnala. Kdor koli na dvoboj kliče, kdor ga sprejme, ali se kakor koli pri njem vdeleží, naj veljá vsemu svetu za to, kar je on res: za ubijavca in nepoštenjaka, ki zgubi vsako deržavno službo, če jo je imel, in je tudi ne dobí, ako bi za njo prosil; potem se bode malokdaj slišalo o dvobojih. Kdor je prišel z dvoboja, se ne poverne s „častjo“, ampak kakor hudodelnik s moriša.

Iz Kroke, 8. rožnika. Naša farna cerkev sv. Lenarta ima prelepi sv. križev pot, kterege je slikala ravno tista roka, in je ravno tako velik, kakor je v stolni cerkvi v Ljubljani. Darovali so ga prečast. gosp. stolni prošt Jožef Zupan. Druga naša cerkev, tako imenovana „kapelca“ Matere Božje milostljivega sera, je tudi imela, pa že grozno star križev pot. Mnogo spoštovani gospod Janez Fabijan, dobro znani tergovec v Ljubljani, in njih dobrotljiva gosa, dali so novega narediti. Slike je prav lepo izdelal g. Bradaška v Kranju, okviri so prav primérno narejeni, tako, da cerkev, do zdaj lepa prijazna, je zdaj veliko spremenjena in lepši. Blagoslovili so križev pot pretečeno nedeljo, tretjo po Bink., častiti Pater Jožef Bizavičar, is reda sv. Frančiška v Ljubljani, in o tej priliki so izverstno in goreče učili in priporočevali, kako nam je sv. Križev pot obiskovati. Škoda, da je tako deževalo, da križevoga pota nismo mogli slovesno v cerkev nesti, kakor bi bili radi. Slovesnosti so se vdeležili mnogospoštovani gospod Janez Fabijan, njih dobrotljiva gosa, njih gospod sin, in več gospodov duhovnov, v veliko veselje vse fare.

Ljubljanska škofija o pričetku leta 1813.

(Dalje in konec.)

XXVIII. Sillian. (Sedanje Tirolsko.) Duhovnije I. verste: Innichen, (s dek. sedežem). Frančiškanski samostan tega kraja štel je 12 oo. mašnikov in 3 laike. Sillian, in Arnass. Duhovnije II. verste: Sexten, in Innervillgraten. Duhovnije III. verste: Ausservillgraten, Kartitsch, Obertilliach, Strassen, Untertilliach, Windbach, Abfaltersbach, Viersach, Tessenberg, in Hollbruck.

XXIX. Unterdrauthal. (Doljna Dravska dolina). Duhovnije I. verste: Spital (s dek. sedežem) Pusarnitz (Požarnica), in St. Paternian (Šent Paternian). Duhovnije II. verste: Holz (Šent Peter), Paldramsdorf, Feistritz im Drauthale (Bistrica pri Dravi), Molsbüchel (Molče), Weissenstein, Kellerberg, Kreutzen (Kraječe), in Kaming (Kamerče). Duhovnije III. verste: St. Paul ob Ferndorf, Stockenbog, Fresach (Breže), in Rubland (Ravna).

XXX. Untergailthal. (Doljna Zila). Duhovnije I. verste: St. Hermagor (Šent Mohor) (s dek. sedežem), St. Stefan im Gailthale (Štabeni), in Egg im Gailthale (Berdo). Duhovnije II. verste: St. Georgen vorm Blei-

berg (Šent Juri), Feistritz an der Gail (Ziljska Bistrica), Görtsch (Gorjani), Saak (Čače), Förolach (Borljani), Tröppelach (Dropolje), in Weispriach (Višprije). Duhovnije III. verste: Vorderberg (Blače), Mehlweg (Melviče), St. Paul an der Gail (Šent Paul), in Mitschig (Mičiče).

XXXI. Villach. (Belak; 1783 duš.) Duhovnije I. verste: St. Jakob in Villach (Belak) (z dek. sedežem), in Treffen (Trebnj). Duhovnije II. verste: Bleiberg (Nemški Plajberg; 1605 duš), St. Martin ob Villach (St. Martin), St. Stefan bei Finkenstein (Štabenj), St. Leonhard bei Siebenbrün (Šent Lenart), Arnoldstein (Podkloster), Maria an der Gail (Na Zili), St. Ruprecht am Moos (Šent Rupert), St. Niklas in Villach, Fürnitz (Bernca), Latschach (Loče), Affritz (Zaberdece), St. Peter an der Perau (Perava), in Arriach (Arije). Duhovnije III. verste: St. Heinrich in Gereuth (Rovte), Thörl (Vrata), Hl. Geist ob Villach (Sveti Dub), in Sattendorf. —

Ne manj zanimivi, kakor popis dekanij, so tudi daljni zaznamki omenjenega imenika. Ozmimo se najprej na semenišče. Vodja mu je bil prepoštovani infilirani stolni dekan Juri Gollmayer (menda poznejši knezo-škof Kerški); podvodja pa Matej Ravnihar. IV. in I. letnik duhovnice (alumnata) nista imela nobenega bogoslovca; III. letnik štel jih je 20; II. pa 10.

Kakor se zamore dalje iz popisanege šematizma posneti ni bila ta knjižica izdana več poprejšnih lét. Zaznamek umerlih duhovnov jih ima iz l. 1809: 22; l. 1810: 10; l. 1811: 21 umerlih. Vsi ti bili so v službi ali pa že vpokojeni iz Kranjskega škofijskega oddelka. Umerli teh lét iz koroškega oddelka niso imenovani. L. 1812 umerlo je v Kranjskem oddelku 12, v koroškem pa 11 duhovnov. — Dalje imenuje šematizem duhovne, ki so v letih 1809, 1810, 1811 in 1812 prestopili iz združene kranjsko-koroške škofije v razne druge. Nič manj kot 41 jih je omenjene leta zapustilo škofijo le iz kranjskega oddelka; naj več jih je šlo na Štajersko, eni pa so stopili tudi v vojaško duhovsko službo. Koroškega oddelka dotični zaznamek je le od l. 1812, in jih našteje 15, ki so se isselili v razne sosednje škofije. (Spominjam se, da sem še kot otrok slišal večkrat praviti, da so bili hudo preganjani gg. duhovni, ki se niso vklanjali radovoljno naredbam in ukazom tadanje francoske vlade. Tako n. pr. bi bili morali na veliki Šmarin kot v rojstni dan Napoleona I pridigovati v cerkvi o njem, in ne kar o Mariji. Marsikdo tega ni storil, temuč je rajše zapustil službo in škofijo (eni nek še v naglem begu, da jih je po skončani Božji službi že čakal voz pred cerkvijo, ter odpeljal jih čez francosko-avstrijsko mejo). Ravno opisani zaznamek nam to tudi nekoliko pojasnuje. Ako bi bilo namreč gg. duhovnom v domači deželi po volji, ne bili bi si iskali nove domovine.

Tudi zaznamek novoposvečenih gg. mašnikov jasno kaže žalostne razmere tadanjih vojskih časov. Za kranjski oddelek škofije bilo jih je posvečenih:

L. 1809: 9. avg. 10 mašnikov; 24. sept. 3; 27. dec. en sam; skupaj tedaj 14.

L. 1810: 18. marca 3 mašniki; 17. jun. 6; 23. sept. 9; 23. dec. 7; skupaj 25.

L. 1811: 10. marca 1 mašnik; 22. sept. 1; iz teršške škofije je bil sprejet ravno takrat 1; skupaj 3.

L. 1812 ni dobil kranjski oddelek nobenega duhovnika; koroški oddelek imel je to leto 1 doveršivega bogoslovca, 1 o. novomašnika iz servitovskega reda, sedmero duhovnov pa je stopilo iz družih sosednjih škofij v ondotno službo tedaj skupaj 9.

Škofija sploh je štela s pričetkom l. 1813 v kranjskem oddelku: 19 dekanij, 244 duhovnij, 379 župnikov in vikarjev (kaplanov): v koroškem oddelku pa: 12 dekanij, 166 duhovnij, 210 župnikov in vikarjev; tedaj

skupaj: 31 dekanij, 410 duhovnij, 589 župnikov in vikarjev. Kranjski oddelek štel je 365.620, koroški pa 125.494 duš; skup tedaj 491.114 duš.

Omenjeno bodi tudi, da popisani šematizem je v nemškem jeziku; farni pomočniki so imenovani vikarji; podružnice niso ne imenovane in ne štete, in tudi pri gg. duhovnih ni zaznamovan ne rojstni kraj, ne starost, in (razun zgorej omenjenih od l. 1809—1812 novoposvečenih) tudi čas posvečenja ne. Sploh so imeniki naših časov dokaj bolj natančni.

Za sklep bodi pristavljeno, da za l. 1814 menda ni bilo na svitlo šematizma za ljubljansko škofijo; saj po onem s pričetkom l. 1815 izdanem se dá tako soditi. Ravno omenjeni šematizem nam kaže škofijo zopet v spremenjenem stanu. Štela je namreč takrat le 19 dekanij kranjske dežele; od teh se jih je štelo k gorenjski strani 9; k dolenski 8; k notranjski 2. Škofijski sedež je bil takrat izpraznjen. Število duhovnov se je zopet veselo množilo.

Podratitovski.

Razgled po svetu.

Avstrijsko. Njih veličanstvo cesar Frančišk Jožef v spremstvu cesarjeviča Rudolfa so bili več dni v Pragi in drugod na Češkem sprejemani s velikim veseljem in slavoklici. Nagovarjani so bili v češkem in nemškem jeziku, in ravno tako so odgovarjali. V predmestji Smihovem so 5. t. m. obiskali gimnazijo in so profesorjem priporočili, da naj mladino podučujejo ne le v vednosti, ampak tudi v nravno-resnem dubu. — Njih veličanstvo s dednim princem Rudolfom imajo obiskati tudi Moravsko in Galicijo, na kar se onod že pripravljajo.

Iz Levova pišejo, da v kratkem od državne vlade pride do vsih okrajnih in krajnih vradnij okrožnica, s katero bodo opomnjeni, da po temeljnih postavah nikakor ni odpravljen ukaz od l. 1838, čl. 14, po katerem morajo vsi vradniki (in corpore) biti pri cerkvenih opravilih, in da v prihodnje morajo toraj vradniki hoditi k takim opravilom. To je čisto jasna reč, da mora država tudi skrbeti, da se Bogu daje, kar je Božjega, ako hoče sama za-se zveste služabnike imeti.

Ravno tam bodo v mestnem zboru nekteri odbor-niki nasvet stavili, da ob nedeljah in praznikih med Božjo službo morajo biti zaperto tergovske prodajalnice, štacune in kar je enacega. Tam gori namreč je sila judov, zato utegne nespodobnost nedeljskega tergovanja biti velika, ker je n. pr. že v Ljubljani precejšna, katero pa tukaj delajo le keršeni judje.

Rimsko-Prusko. Bizmark je kakor vteleseno prusaštvo. Vsa pruska politika teži na sebičnost od davnih časov; zato se tudi v poslednjih pogajanjih med Bizmarkom in papeževim nuncijem nič boljše ni pokazalo od strani pruske. Ko bi bilo na pruski strani le nekoliko blagoserčnosti in pravicoljubnosti, bi se pri toliki pomirljivosti cerkvene strani bil gotovo mir dosegel med obojnima močema. Obravnovati menimo to silo tehtno zadevo v prihodnjič nekoliko obširnejše, za danes le samo poterdimo, da Rima in papeža ne senca vzroka ne zadeva, ako bode cerkev na Nemškem še dalje terta in tlačena. Ravno tako gotovo pa je tudi to, da bode ponižanje prusko toliko večje in zmaga sv. Cerkve toliko slavniši, kolikor delj še bode brezbožno preganjanje terpelo.

Napoletanski vikši škof, monsign. Vil. Sanfelice, kakor piše „Discussione“, vernivši se sv. Rešnjega Telesa praznik od procesije, se je podal o 1/25 popoldne

v ubožnico „Mazzi“. Hotel je skazovati dušne pa telesne dobrote ondodnim nesrečnim. Hotel je po pravici obiskati tudi ženski oddelek, ter enako dopolniti svojo evangelijsko dožnost. Toda naravnost je bil odrečen vstop v ta oddelek ljubljensku vikšemu pastirju; le-tá pa se je opiral na svojo pravico ko vikš pastir in nazoanil, da se ne gane od tam, dokler ne obiše tega oddeleka svojih vernih, ki so izročene njegovu duhovski oblasti. In čakal je čez poldrugo uro! To je, dokler njegova zahteva pri viši vradnji (pri kvestorji Martuscelli-u) ni bila poslušana. Vzrok pa, zakaj so v ta oddalek nadškofu branili, je ta, ker so mu botli prikriti napake in zanikarnosti te ječe. Ta kraj namreč je tako ostudno umazan in nesnažen, kar se le more misliti. Revne ženske so bile stergane, bose, umazane, raskodrane, na pol nage, nesnažne do bljuvanja, meršave od lakote, in morebiti, da se Bogu smili, žertve pregrehe in hudobije, ležeče v množicah na smerdljivi in gnjili, bolj červivi kot blatni slami — stare, mlade, tudi še deklinae. — To tedaj je mlado laški „humanizem“, kos nove italijanske obetane ereče, vmeš nasledek samopašne svobode. Tega si ni nihče izmislil, kajti pišejo laški časniki sami.

Cvet in sad zveste molitve.

Zahvale.

Št. 1. Prehudo v persih bolan, zatekel sem se v varstvo Naše ljube Gospé. Bolezen je bila vedno huja in že sem mislil, da bom težko ozdravel. Obljubil sem opravljati devetdnevnicu na čast Naši ljubi Gospej in če ozdravim v „Danici“ razglasiti. In glej! komaj sem devetdnevnicu opravil, jela me je bolezen zapuščati in sedaj sem, hvala Bogú in Naši ljubi Gospej, popolnoma zdrav. Zatecite se, preljubi kristjani, pod varstvo naše Matere; pomagala vam bo, kakor je meni ubogemu grešniku. Velika je res moč Naše ljube Gospé!

To v pojasnilo in zahvalo vdani Marijni častilec.
A. Š.

Št. 2. Moja 7letna hčerka je imela skozi dolgo časa tako zelo bolno nogo, da se ni mogla nič opreti na njo. Priporočila sem jo po „Zg. Danici“ Naši ljubi Gospej presv. Serca, ter obljubila naznaniti, ako me usliši. Torej z naj večji hvaležnostjo in serčnim veseljem spolnim svojo obljubo, ker hčerka ima sedaj popolnoma zdravo nogo, tako, da zamore brez vse težave hoditi. Ob enem pa jo še priporočim v molitev, da bi presv. Serce Jezusovo na priprošnjo Naše ljube Gospé in sv. Jožefa, ji — ker je skoraj popolnoma gluba — podelilo zopet sluh. — Tisučkrat naj bode češena in zahvaljena Naša ljuba Gospá presv. Serca!

Iz Celja, 8. rožnika 1880.

Ivana Jesenko.

Prošnje.

V molitev goreče priporočeni: Učenec, da bi srečno do svojega cilja dospel. — Bolnik duhoven je prav živo in priserčno priporočen za zdravje, ktereга mu premnogi želijo. — Bolna žena na duši in na telesu za ljubo zdravje. (Op. Naročeno se pravi zdajci. Vr.) — Že več lét hudo bolna, da bi na priprošnjo N. lj. G. in sv. Jožefa terpela vse Bogu vdana in v dobrem do konca stanovitna ostala. — Dekle v veliki dušni nevarnosti, priporočena posebno tudi v spomin pri sv. maša, da bi krempljem odšlo. — Pijanosti vdan človek za poboljšanje. — Dekle, že več lét bolno, za zdravje; zahv. se nazoani. — Oseba, ki želí v red stopiti. Zahv. se nazn. — Oseba, ki je na pregrešni poti, ali pa vsaj v nevarnosti zaiti, da se poverne nazaj na pravo pot in jo Ma-

rija sprejme v svoje varstvo. Nekdo, da bi zvesto Bogu služil in dolžnosti svoje natanko mogel spolnovati. — Neka zelo smešana oseba, kateri skorej ni upanja za ozdravljenje; če bom uslišana, hočem po „Danici“ sa-hvalo naznaniti. — Hudo bolan duhoven.

Bratovske zadeve.

Nameni in priporočevanja pri sv. maši in sploh v molitvi za mesec rožnik 1880.

I. Glavni namen: Izročenje vesoljnega sveta v naj svetejše Jezusovo Serce za splošno spreobrnjenje.

II. Posebni nameni:

14. rožnika. Sv. Bazilij vel., nadškof v Cezareji, brat sv. Gregorija Nisenskega; † l. 379. Pripor.: Dolška duhovnija M. D. v nebo vzete (1634 d.), ž. in m. Živeči brez ss. zakramentov. Več spokornikov.

15. Sv. Vid muč. l. 305. Priporoč.: Kresniška duhovnija sv. Benedikta (1071 d.), ž. in m. Vsi priporočeni in ne še uslišani. Zatrejše ostudne kletvinje.

16. Sv. Beno, spoznavalec Mišenski (Meissen), apostelj slovanski, † 1106, počiva v Monakovem. Pripor.: Prežganjska duhovnija sv. Marjete (990 d.), ž. in m. Slovani na Nemškem. Nedožni za varstvo.

17. Ss. Nikander in Marcijan, rimska vojaka, mučena v pričo svojih družin pod trinogom Dioklecijanem l. 303. Priporoč.: Dobovska duh. sv. Ane ž. in m. (704 preb.). Vojaki za stanovitnost v čednosti in posvečevanje dne Gospodovega. Spreobrnjenje pobijavcev.

18. Ss. Marka in Marcelijan, brata, sta v ječi spreobrnila svoje starše in ženi, ki so prišli ju k odpadu motit. Privezali so ju na kole, pribili sa noge z železnimi žebliji, strani jima presunili s sulicami, v Rimu l. 286. Priporoč.: Primskavo (707 d.), ž. in m. V čednosti ali celó v veri omabljivi. Skrunivci praznikov.

19. Ss. Gervazij in Protazij, brata mučenca v Milanu (l. 169), kjer tudi počivata. Priporoč.: Duh. sv. Antona Pad. v Štangi (822 d.), ž. in m. Spreobrnjenje prostomišljakov. Duše v vicah.

20. Peta ned. po Bink. Evang.: O farizejski pravčnosti (Mat. 5). Sv. Silverij, papež. Priporoč.: Janška duhovnija sv. Nikolaja (670 d.), ž. in m. Pastirji sa obvarovanje pred pohujšanjem in za obiskovanje božje službe. Jezni in sovražljivi.

Male duhovne vaje.

Ako okolišine dopusté, hočem na čast sv. Alojzija (god 21. rožnika) prejeti sa zakramente (popoln. odp., ako se pred njegovim altarjem moli v namen sv. Očeta); ali saj kaj opraviti njemu na čast.

Listek za raznoterosti.

Iz Ljubljane. (Čast. gg. cerkvenim predstojnikom.) Bratovščina presv. Rešnjega Telesa za opravo ubožnih cerkev v Ljubljanski škofiji si je oskerbela večo zalogo belosvilnatih, s pravim zlatom vtkanih plaščikov za ciborije. Ti plaščiki, po 33 centimetrov visoki, so pripravni za navadne srednje ciborije, ki nimajo krone okoli pokrova, in se jim rahlo privežejo pod križcem pokrova. Prečastiti župniki tedaj takih cerkvá, ktere še nimajo plaščika za ciborij, ali pa novega potrebujejo naj se oglasijo pri podpisanem vodju bratovščine, da se jim po razstavi cerkvenih paramentov plaščiki pošljejo. Za bolj visoke ciborije, pa tudi za take, ki imajo krono okoli pokrova, naj se pošlje natančna mera, da se jim plaščeki napravijo za drugo leto.

V Ljubljani, 9. junija 1880.

Dr. Pauker.

Iz Ljubljane. Posvečenci iz 3. letnika v bogoslovji so letos odmenjeni gg.: Arko Mih. iz Sodražice; Kljun Matej iz Ribnice; Majer Gašpar iz Dola; Zelnik Jož. iz Naklega. Perva dva, premlada, dobila na prvo dijakonstvo, mašništvo pa mesca kimovca. — Iz tega letnika ostane za drugo leto le še en sam, in v 2. letniku jih je samo 5. — Iz 4. letnika jih ima na novo posvečenih biti 5; tedaj jih gre v duhovsko pastirstvo letos 9. Za nekatere leta toraj nastaja občutljivo pomanjkanje.

Deželni zbor, kakor drugod, se je 8. t. m. pričel tudi v Ljubljani po navadnem načinu. Potem je dr. J. Bleiweis naznanil, da zaradi silnih domovinskih potreb itd. se manjšina vdeleži zborovanja, akoravno sedanjega zastopa ne more za pravega priznati. Nastopile so volitve odsekov.

Glasi katoliške družbe. Teh svezkov, katerih vsako leto nekoliko izide in so prav podučljivi za mlade in stare, se že precej dobiva po 10 kr. v katoliški bukvarni. Take bukvice, tako po ceni, naj bi Slovenci bolj podpirali in prihajalo bi jih lahko še več na svitlo. Kakor nalašč pripravni so „Glasi“ za farne bukvarnice, za družine, kjer se o praznikih in o večerih berejo itd.

Iz Šmarjete. V nedeljo (6. t. m.) od 1— $\frac{1}{2}$ popoldne je toča hudo bila. Segla je iz Mirne peči čez Hmelnik, Gerčevje, Toplice, celó Belo cerkev (razun Tomaše vasi), za Kerko, zadela nekaj št. Jerneja, nekaj Škocijanske, dve vasi Leskovške duhovnije. Bog se nas usmili!

† **V Brezicah** je 6. t. m. za boleznijo v želodcu umerl dr. Jak. Razlag, odvetnik, bivši deželni in državni poslanec za Kranjsko.

Kerški milg. knez in škof Vieri so se na tri tedne podali v toplice Gastein.

V Zagrebu, kakor piše „Katol. List“, se je v največjem času procesija sv. Rešnjega Telesa komaj katerikrat opravila tako redno, kakor letos. Zraven vse šolske mladine je bilo na tisoče deležnikov, vendar se je godilo vse v naj lepšem redu. Hiše pa in okna se ne okinčujejo častitljivo, kakor se spodobi in kakor pripovedujejo stari, da se je godilo v prešnjih časih.

Ubožne cerkve sv. Antona na Hvarskem otoku (Lesina) smo nedavno omenili. Naj povemo še, da neka ljubljanska blagoselčna gospodičina je valed tega naročila pri g. Šreinerji lep kelih in 6 svečnikov, in vse to je še z denarnim darom iz češenja do velikega pomočnika sv. Antona poslala dotični silo ubožni cerkvi. Prišlo je te dni prejemno poterdilo ter se dotični gosp. oskerbnik cerkve sv. Antona, g. S. Anzelinovič, nikoli ne more dosti zahvaliti za toliko dobroto. Omenja med drugim, da revšina je tolika, da še svetilke nimajo pred oltarjem sv. Antona. Mogoče, da kake dobrotne roke tudi to še oskerbé.

Rim. „Kaka razlika med nekdanj in zdaj!“ Tako sklicuje nekdo, ki je bil pogledal v Rim, ter bi se komu lahko skomina delala po nekdanjem bogatem in pesniškim poganskem Rimu, kakor ga poeti slikajo in hvalijo.

Toda pomisliti je treba, da nekdanji roparski Rimljani so po vsem svetu bogastvo grabili in ga skupaj v Rim vlačili; v keršanskem času pa ni bilo več tako, še posebno zdaj, ko je vlada pograbila naprave za ubožne in njih premoženje pozobala, kakor tudi oplenila samostane, iz katerih je bilo toliko ubožnih preskerbljevanih.

V katoliško Cerkev je v Londonu sprejét g. Gilbert Skott, sin preslavnega stavbarja G. Skotta. Ravno

tisti dan je tudi pri oratorijanih ondi prestopilo veliko število oseb v sv. Cerkev.

Moč enega očenaša. Romanopisec Soulié je imel umirati. Zrejen je bil brez kacega vérskega nauka in nikoli se ni učil nobene molitvice. Nesrečni pisatelj ni mislil na svojo dušo. Usmiljena Sestra je klečala pri njegovi postelji in molila rožni venec. Nekatere solze so ji zalile oči. Bolnik vzdigne glavo. „Kaj tako govorite, Sestra. Oče naš, kateri si v nebesih itd., kako lepo je to! ponovite še enkrat!“... Tako je rekel bolnik in Sestra ga zopet moli. „To je veličansko! učil se bom.“ In kakor deček pobira besede iz ust svoje matere, tako se Miroslav Soulié uči Gospodove molitve besedo za besedo iz ust tega angelja ljubezni. Ta človek, ki je bogoskrunsko preklinjal, ki je iskal razdjati kraljestvo Božje na zemlji, je s priserčnostjo ponavljal: „Posvečeno bodi tvoje Ime... pridi k nam tvoje kraljestvo...“ Umerl je v miru spokornosti, potem ko se je bil z Bogom spravil, in šumljal je umirajoč omenjene besede. („Semaine du Tiddèle“.)

Mučeniki. Leta 1878 je umerlo za vero 85 misijonarjev mučeniške smerti. Večina njih je bilo iz reda Jezusove družbe, iz duhovstva za vnanje misijone in lazaristov. Med njimi je bilo 29 Francozov. V Kini, Japanu, Indiji, Ameriki in Afriki se je prelivala njih draga kri. To so pravi junaki, vredni tega imena. Mladina, pusti prazne misli, pusti slobnosti, vnemaj se za blage dela!

Dvanajstleten marternik. Milg. Lavigerie, vikši škof v Algeriji, je ukazal preiskovati pisma o mučenstvu dvanajstletnega katoliškega dečka, ki je za vero Jezusa Kristusa življenje dal. Bil je sirotek, po rodu Arabec, v službi neke naselske družine pri Orleansville-i v algerski sosesčini. Ker je večkrat zadel na arabske pastirje, so ga le-ti vabili, da naj zataji katoliško vero, in obetali so mu denara, pa da se mu bo bolje godilo v prihodnje. Videči, da s obljubami nič ne opravijo in ga ne premaknejo od njegovega sklepa, so mu začeli žugati, pa tudi to je bilo zastoj; odgovoril je: „Nikoli se ne bom odpovedal svoji veri.“ Uni so mu pa glavo odsekali. Naselci so vzeli truplo in postavili so mu na grob majhen spominek z napisom: „Tukaj počiva truplo Petra, ki je umerl mučenik za vero.“

Slovenci mladenči, vidite stanovitnost zamurskega mladenča, morebiti malo podučenega! Kakošna pa je vaša vera pri mnogem nauku in naj lepši priliki se ga učiti? Morebiti se vsakemu zanikarnežu daste k hudemu premotiti v to, kar vam vera prepoveduje. Kje je stanovitnost, in kakošna bo sodba?

Dobrotni darovi.

Za sv. Očeta: Ranjca gospa Ivana Molinari v Loki v oporoki 50 gl.

Za sv. Detinstvo: M. Ž. po g. Jak. Dolencu 6 gl.

Za stradajoče na Jutrovem: Neimen. 10 gold. — Neimen. 10 gl.

Za dobre namene: Neimen. 2 gl.

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. A. Š.: Vaše blage sporočila nas poterjajo v našem trudu. Za prihodnje se bo vidilo, koliko Bog še moči podelj. — G. J. V. v K.: Je že opravljena. Pozdrav. — Š.: Vredništvo mora ime za-se vediti, da se enaka reč sprejme. — G. J.: Vse prav! Gratulor!